

Yaratıcı, Akıl ve Gayesi

Deizm ve İslam Arasındaki Hakikat Yolculuğu

Bir bina mimarsız, bir nizam kuralsız olabilir mi?

Tanım ve Ayırışma: 'Emekli Tanrı' mı, 'Alemlerin Rabbi' mi?

DEİZM (Yaradancılık)

- Latince 'Deus' kökünden gelir.
- Tanrı evreni yaratmış ve kenara çekilmiştir.
- Vahiy, Peygamber ve Dua yoktur.
- Sadece 'Bina'yı kabul eder.

İSLAM (Tevhid)

- Allah hem 'Hâlık' (Yaratıcı) hem 'Rabb'dir (Yöneten).
- Her an yaratmaya ve yönetmeye devam eder.
- Vahiy ve Peygamber ile yol gösterir.
- "Mimarın Kılavuzunu" da kabul eder.

Deizm binayı kabul eder ama mimarın kullanım kılavuzunu (Vahiy) reddeder.

Tarihsel Teşhis: Deizm Neden Ortaya Çıktı?

Orta Çağ Kilise Baskısı

Bilimle çatışma ve dogmatik baskılar.

Tepkisel Çözüm: Deizm

Dini reddetmeden
Kiliseden kurtulma çabası.

İslam Dünyası

Bilimle çatışma veya
ruhban sınıfı sorunu yoktur.

İslam'ın tarihinde bilimle çatışma veya ruhban sınıfı sorunu yoktur. Batı'nın hastalığına (Kilise sorunu) üretilen ilaç (Deizm), İslam dünyası için gereksizdir.

Mülk ve Tasarruf Paradoksu: Evrenin Sahibi Kim?

Öncül:

Deizm, Tanrı'nın evrenin 'Sahibi' olduğunu kabul eder.

Mantık:

Bir mülkün sahibi, o mülkteki kuralları belirleme hakkına (Tasarruf) sahiptir. Evinizde kuralları misafir değil, siz koyarsınız.

Çelişki:

Evrenin sahibini kabul edip, O'nun evrene karışamayacağını iddia etmek mantıksal bir tutarsızlıktır.

“Allah bu evren eserinin SAHİBİ ise, bu evren hakkında istediği gibi tasarruf hakkı vardır. Buna kimse karışamaz. Karışmış ise bu GASPTIR.”

Vicdan Kanıtı: ‘Annelik’ ve ‘Merhamet’

İlgisiz Yaratıcı (Deizm)

**Bir anne çocuğunu
doğurup onu yetimhaneye
terk eder mi?**

Deizmdeki Tanrı; soğuk,
ilgisiz ve yarattığına yol
göstermeyen bir güçtür.
Oysa sevginin fitratı, sevdiğini
korumak ve eğitmektir.

Merhametli Rabb (İslam)

İnsanı yaratanın, onu başıboş bırakması; ‘Rahman’ ve ‘Rabb’ sıfatlarına aykırıdır.

Amaç ve Nübüvvet: Öğretmensiz Okul Olur mu?

Öğretmensiz ve Kitapsız (Deizm)

Öğretmenli ve Kitaplı (İslam)

Öğretmensiz ve Kitapsız (Deizm)

Öğretmenli ve Kitaplı (İslam)

- Dünya, büyük masraflarla inşa edilmiş muazzam bir okuldur.
- Peygamberler bu okulun öğretmenleri, Kutsal Kitaplar ise ders kitabıdır.

Milyonlar harcayarak bir okul yaptıran, içine öğrencileri dolduran ama tek bir öğretmen veya kitap göndermeyen bir müdür 'Bilge' olabilir mi?

Özgürlük mü, Kaos mu? Trafik İşaretlerinin Anlamı

Trafik işaretleri, 'İlahi Yasalar' gibi, düzen ve güven sağlar.

DEİST BAKIŞ:

Beni yaratan bana karışmasın,
aklım bana yeter.

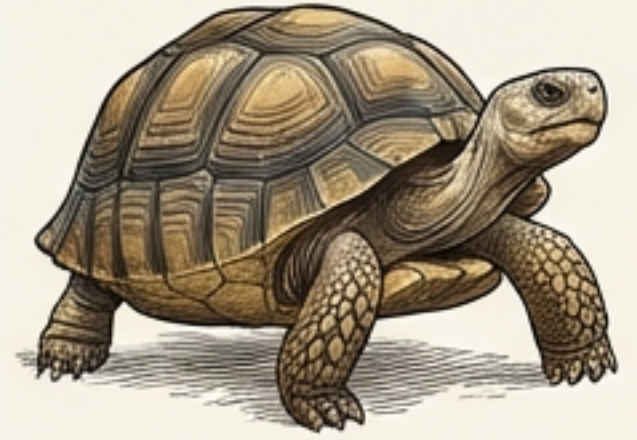
Result:
Kaos ve Kaza.

GERÇEK:

Trafik kuralları bizi kısıtlamak için
değil, yaşatmak için vardır.

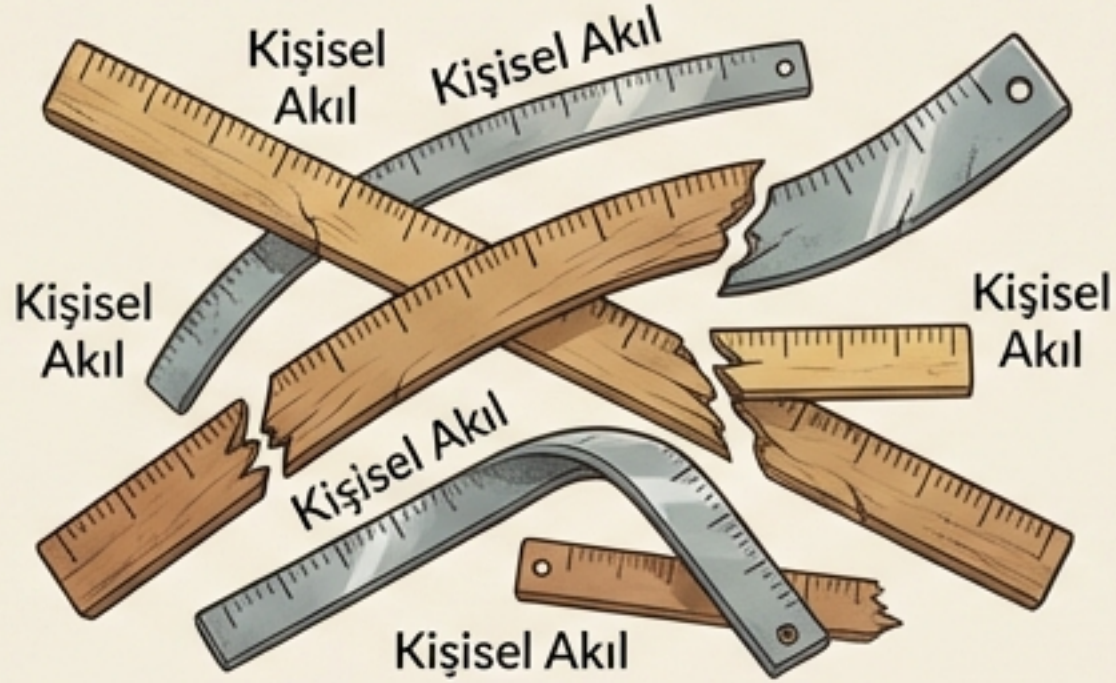
Result:
Güvenli Yolculuk.

Kabuğundan sıkılan
bir kaplumbağa,
'özgürleştğini' sanır
ama aslında
savunmasız kalmıştır.

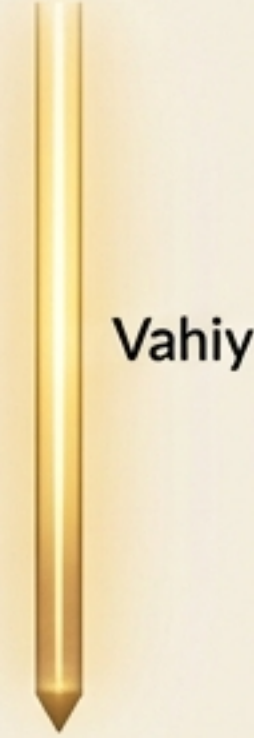
Ahlakın Kaynağı: İyi ve Kötü Kime Göre?

Deism

Deizmde Ahlak: Subjektiftir.
Akıl kişiden kişiye değişir. Birine göre 'iyi' olan, diğerine göre 'zulüm' olabilir.

İslam

İslamda Ahlak: Objektiftir.
Yaratıcı tarafından belirlenmiş mutlak bir standarttır.

“Neyin iyi neyin kötü olduğunu Tanrı belirler. İnsanın bilgeliği Tanrı’nın yanında hiçtir.” — Sokrates / Platon

Adalet Terazisi: Hitler ve Masum Aynı Sonu mu Paylaşacak?

Ahiret

Eğer Ahiret yoksa, zalim izzetle, mazlum zilletle ölüp gider. İkisi de toprak olur.

Adil olan bir Yaratıcı, böyle bir adaletsizliğe müsaade eder mi?

Ahiretin varlığı, Yaratıcının adaletinin zorunlu sonucudur.

Yalnızlık ve İletişim: Duasız Bir Hayat

Deizm: İletişim Kesik

Deizmde dua anlamsızdır çünkü Tanrı müdahale etmez. İnsan evrende yapayalnızdır.

İslam: Her An Bağlantı

“Kullarım sana beni sorduklarında bilsinler ki şüphesiz ben yakınlım, bana dua ettiğinde duacının dileğine karşılık veririm.”
(Bakara 186)

Psikolojik Köken: Özgürlük Arayışı mı, Sorumluluktan Kaçış mı?

İlk Deist: İblis

Şeytan, Allah'ın varlığını inkar etmedi; O'nun emrine (secde) itiraz etti. Kendi aklını Allah'ın emrinden üstün tuttu.

Deizm, sadece felsefi bir tercih değil, nefsin 'İlahlaşma' arzusunun modern adıdır.

İnsanın emir ve yasaklardan hoşlanmaması, 'Bir Yaratıcı olsun ama hayatıma karışmasın' demesidir.

Akıl ve Bilim: Çatışma Değil, Tamamlayıcılık

1. İslam'da doğayı incelemek (Bilim), Allah'ın sanatını okumaktır.
2. Akıl tek başına yeterli değildir; göz ışığa muhtaç olduğu gibi, akıl da vahye muhtaçtır.

Demir Mucizesi: Kuran'da “Demiri indirdik” (Hadid Suresi) ifadesi, **demirin dünya dışı kökenine** işaret eder.

Modern Çıkmaz: "Çelikten Kafes"

"Modern dünya,
büyüsü bilimsel aklın
uygulaması yoluyla
bozulmuş bir
dünyadır."

— Max Weber

"Modern dünyada
insan, çelikten kafese
hapsedilmiştir."

— Franz Kafka / Weber
interpretation

Tanrı'yı hayattan çıkaran modernizm, insanı huzura değil,
anksiyete ve boşluğa sürüklemiştir.

Çözüm ve Huzur: İslam (Silm)

İslam kelimesi 'Barış, Huzur ve Esenlik' anlamına gelir.
Vahiy, karanlık denizde yolu gösteren bir deniz feneridir.

Son Karar: Tesadüf mü, Tevhid mi?

Deizm; insanı evrende yapayalnız, **sahipsiz** ve **rehbersiz** bırakan bir varsayımdır.

İslam ise; sahibini tanıyan, yolunu bilen ve **varoluş gayesini** gerçekleştiren **insanın huzurudur.**

Göklerde ve yerde kim varsa O'ndan ister. O, her an bir iştendir.

(Rahman Suresi, 29)